

# Για να μάθουμε ποιος είναι αυτός, που το άγαλμά του βρίσκεται στην άκρη της πλατείας



Γράφει  
ο ΔΙΟΝΥΣΗΣ  
ΦΑΕΜΟΤΟΜΟΣ

**Δ**ιαβάζοντας συχνά κείμενα του Διον. Ρώμα, έβλεπα την ελπίδα του, την οποία πολλές φορές με θέρμη εκφράζει, για την εκ νεκρών ανάσταση της χαμένης στα ερείπια και τις φθόγγες του σεισμού Ζακύνθου.

Εκμεταλλευόμενος, με την καλή σημασία της λέξης, τον μεγάλο συμπαιριώτη του και κυριότερο εκφραστή της Επτανήσου, τον ελεύθερο πολιορκημένο Σολωμό, μας παρηγορεί με την υπόσχεση για το χάσμα, που θα γεμίσει ξανά άνθη και μας γλυκαίνει την πίκρα του χαμού με την υποψία πως στο νησί του «Χάσπ», όταν αυτό ορθοποδήσει και ξεφύγει από την κατάρα της θεομηνίας, θα γεννηθούν και πάλι Σολωμοί, Κάλβιοι, Κουτούζηδες, Καντούνηδες, Γουζέληδες, Καρρέρηδες και πως η τέχνη, σε όλες τις τις μορφές θα ξαναφουντώνει σε τούτα τα χώματα, τα ιδιόρρυθμα και ακραία, που απ' ανέκαθεν μπόρεσαν να φιλοξενήσουν τις Μούσες, φυγαδευόντάς τις όταν υπήρχε ανάγκη, για να σωθούν, με τους ύμνους του καραβιού του Φώσκολου, αλλά μπορώντας εύκολα και να τις επαναπατρίσουν.

Δεν σας κρύβω, φίλοι αναγνώστες, πως παρότι και εμένα προσωπικά αυτή ήταν η ελπίδα και η ευχή μου, νόμιζα πως κάτι τέτοιο ήταν ουτοπία και πως οι νεότερες γενιές, ιδίως η δικιά μου, η πρώτη μετά την ισοπέδωση του 1953, θα είχαν την ατυχία να γνωρίσουν την παρακμή και την απάνηση.

Φαίνεται, όμως, πως το αίμα, κατά την λαϊκή, σοφή ρήση, νερό δεν γίνεται και πως η μικρή αυτή εσχατιά, κάποτε, της Ευρώπης έχασε τα δαχτυλίδια, αλλά κράτησε τα δάχτυλα. Αυτά σιγά – σιγά μπο-

ρούν να ξανακοσμηθούν και η αρχοντιά που χάθηκε να ξαναγυρίσει στον τόπο της.

Όπως και άλλες φορές έχουμε ξαναγράψει, η νεότερη Ζάκυνθος, με τα όσα της προβλήματα, μισό περίπου αιώνα μετά την καταστροφή, αυτήν που την ξεχώρισε σε προ και μετά, αρχίζει δειλά – δειλά να επανακάμπτει και πως οι νεότερες γενιές υπόσχονται και μπορούν να την επαναφέρουν αν όχι στην παλιά, τουλάχιστον σε και ικανοποιητική, πνευματική της αϊγή.

Σημαντικοί ποιητές ζουν σήμερα στο νησί, έχοντας τη δική του φωνή, ζωγράφοι μοιραζόμενοι την ντόπια εικαστική έκφραση με νέα στοιχεία, κάτι αρχίζει να γίνεται με το θέατρο και παρότι η νοστορπία των νεοζακύνθιων ανεβαίνει σε τραπέζια σκυλάδικων και σκορπιά χαρτοπετσέτες, νέα παιδιά, με μουσικές γνώσεις και σπουδές, επιμένουν στον ίδιο ήχο του μαντολίνου και με τα νάματα του Μάντζαρου και του Καρρέρ, αλλά και των άλλων πολυήλων ομότεχνών τους, θυμίζουν στο πανελλήνιο, πως – κατά την σοφή έκφραση του Νίκου Δήμου, υπάρχουν και Έλληνες, που η γιαγιά του – νόνα θα ήταν το σωστότερο – δεν έπαιζε μπαγλαμά, αλλά μαντολίνο, δίχως ποτέ να χάσει την ταυτότητά της.

Επιβεβαίωση γι' αυτήν την παρήγορη μουσική μας εναφορά και συνέχεια είναι μια εκδήλωση που έγινε την περασμένη Παρασκευή 19 Οκτωβρίου – κατά σύμπτωση (!) την παραμονή του προσάτη της Κεφαλονιάς – στην αίθουσα Garden Hall του Μεγάλου Καρλοπούλη της Γερμανίας. Ποιήματα των Διον. Σολωμού, Στ. Μαρτζώκη, Γ. Ρώμα και μουσική των Παύλου Καρρέρ, Νικ. Μάντζαρου και Σ. Προκοπίου ακούστηκαν στην απαιτητική αυτή αίθουσα και μετέφεραν το κλίμα της τέχνης των Επτά Νησιών, που κάποτε άνθισε επιδεικτικά και τώρα παύει να είναι μαραμένο.

Ο Πέτρος Βυθούλλικας και ο Δημήτρης Βαρθάλης, δύο ζακυνθινοπούλα από την ευγενική τάξη, που παραπάνω αναφέραμε, ήταν οι πρωταγωνιστές αυτής της παρουσίας, της οποίας εμπνεύστρια ήταν η Ευστρατία Λαγουτάρη – Dawood.

Υλικό, λοιπόν, υπάρχει και το θέμα είναι το πώς θα το αξιοποιήσουμε.



Μήπως θα ήταν καλό να επαναληφθεί η εκδήλωση και στην Ζάκυνθο, την πατρίδα των δύο μουσικών και γενέτειρα των υπηρετών της ποίησης και της μουσικής που έγιναν προσφάτως γνωστοί και στην Γερμανία και να μάθουν οι σύγχρονοι οικιστές του νησιού μας πως αυτός, που το άγαλμά του στέκει εκεί στην άκρη της πλατείας και συχνά πέφτει θύμα ακαθίσθητων βανδαλισμών, είναι μεγάλος μουσουργός και τα έργα του έχουν παιχτεί και στην Σκάλα του Μιλάνου; Μήπως, επίσης, πρέπει κάποτε να μάθουν οι νεότεροι, αλλά και οι παλιότεροι κάτοικοι αυτού του νησιού, αυτοί που μόνο περί τουρισμού τρβάζουν, πως εκτός από τα μεγάλα ονόματα της ποίησης και ιδίως την ιερή τριάδα των Φώσκολου, Κάλβου, Σολωμού, υπάρχει και πλειάδα άλλων σημαντικών τεχνικών του λόγου, που αυτοί κυρίως απαρτίζουν το οικοδόμημα που λέγεται Επτανησιακός πολιτισμός, μια και οι κορυφαίοι δεν φτάνουν, αλλά είναι απαραίτητοι και όλοι οι άλλοι, για να σταθεί το οικοδόμημα;

Το τονίζω για να μην παρεξηγηθώ: Το παρεθόν δεν επαναλαμβάνεται και αν κάτι τέτοιο γίνει, είναι κακοτεχνία. Πρέπει, όμως, να το γνωρίζουμε άρι-

στα, για να μπορέσουμε να θεμελιώσουμε το παρόν και προ πάντων το μέλλον πάνω του.

Σαν Ζακυνθιοί πρέπει να βρούμε τις ρίζες μας και το ποια ακριβώς είναι η ταυτότητά μας. Έτσι θα πάψουμε να είμαστε απάτριδες ή πιο σωστά μέτοκοι στον τόπο μας.

Ο Πέτρος Βυθούλλικας και ο Δημήτρης Βαρθάλης έδειξαν πριν μια βδομάδα στην Γερμανία το τι είναι η Ζάκυνθος. Ας τους ακούσουμε και στο νησί τους. Είναι ένα από τα βασικά βήματα που έχουμε να κάνουμε.